

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ŞIRNAK İL ÖZEL İDARESİ

2014 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	10
8.	EKLER.....	15

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Şırnak İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2014 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Şırnak İl Özel İdaresinin 2014 yılı bütçesiyle 50.835.000,00 TL gelir ve ödenek öngörülmüş olup, 187.706.779,39TL 2013 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 152.390.873,21 TL ve 17.000.000,00 TL ek ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 407.932.652,60 TL'ye ulaşmıştır.

Şırnak İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolarına göre 2014 yılı Gelir ve Gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

2014 YILI BÜTÇE GELİRLERİ TABLOSU			
	Tahmini	Ek Bütçe	Gerçekleşen
Vergi Gelirleri	77.000,00	0	82.347,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.558.000,00	3.000.000,00	14.623.553,05
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	0	0	127.090.503,48
Diğer Gelirler	40.200.000,00	14.000.000,00	57.848.468,20
Sermaye Gelirleri	0	0	0
TOPLAM Öz Gelir	50.835.000,00	17.000.000,00	72.554.368,25
TOPLAM Genel Gelir	50.835.000,00	17.000.000,00	199.644.871,73

2014 YILI ÖDENEKLER TABLOSU							
Bütçe ile Verilen Ödenek	Önceki Yılandan Devreden Ödenekler	Merkezi İdareden Aktarılan Ödenekler	Ek Ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek	Yıla Devreden Ödenek
50.835.000,00	187.706.779,39	152.390.873,21	17.000.000,00	407.932.652,60	195.737.213,62	190.652.786,41	

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır. Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla il özel idarelerinin yılı bütçeleriyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

2014 yılına özgü olarak 6360 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesi ile tüzel kişiliği kaldırılan belediyeler Nisan 2014 tarihi itibarıyla İl Özel İdaresine devredildiğinden bu belediyelerin gelir ve giderleri karşılığı olarak ek bütçe yapılmış, bu gelişme de İl Özel İdaresinin 2014 yılı başındaki bütçe öngörülerini ile yılsonunda gerçekleşen bütçe sonuçları arasında fark oluşmasında etkili olmuştur.

2014 YILI BÜTÇE GİDERLERİ CETVELİ		
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gider
Personel Giderleri	9.968.000,00	24.775.893,51
Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	1.307.706,00	4.088.102,47
Mal ve Hizmet Alım Gideri	18.563.944,00	50.638.456,68
Faiz Giderleri	3.600.000,00	3.364.930,12
Cari Transferler	1.648.350,00	2.211.827,30
Sermaye Giderleri	10.852.000,00	103.536.681,43
Sermaye Transferi	2.300.000,00	7.121.322,11
Yedek Ödenekler	2.595.000,00	0
TOPLAM	50.835.000,00	195.737.213,62

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Şırnak İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Şırnak İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir.

2014 yılı denetimi kapsamında Şırnak İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı

- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı Ve 255 Demirbaşlar Hesabına İlişkin Olarak Kurum Bilanço/Mizan Rakamlarında Yer Alan Tutar ile Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri Sonuçlarında Yer Alan Tutarın Uyumlu Olmaması

Taşınır Mal Yönetmeliğinin;

Tanımlar başlıklı 4. Maddesinin, (ç) bendinde: "*ç) Demirbaşlar: Belirli bir hizmete tahsis amacıyla edinilen, belli bir süreye tâbi olmaksızın uzun süre kullanılabilen ve kullanılmakla yok olmayan, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (B) bölümü 255 hesap detayında yer alan taşınırları, ifade eder*"

Belge ve cetveller başlıklı 10. Maddesinde: "*ğ) Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli (Örnek: 13): Bu Cetvel, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin yıl sonu hesaplarına ilişkin işlemlerinde taşınır I inci düzey detay kodunda gösterilen her bir taşınır grubu için düzenlenir ve taşınırlar bu Cetvele taşınır II nci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir. Cetvelin "Gelecek Yıla Devir" sütununda gösterilen miktarın, yıl sonlarında sayım tutanaklarının "Sayımda Bulunan Miktar" sütununda gösterilen miktara eşit olması gerekir....*

j) Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetveli (Örnek: 17): Bu Cetvel, kamu idaresinin taşınır kesin hesabının çıkarılmasına ilişkin işlemlerde taşınır hesap kodunda gösterilen her bir taşınır grubu için düzenlenir ve taşınırlar Cetvele taşınır I inci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir."

Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler başlıklı 32. Maddesinde: "*(1) Kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt kontrol yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımı yapılır."* Taşınır sayımları, harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından yapılır....

Kayıtların sayım sonuçlarıyla uygunluğu sağlandıktan sonra sayım kurulu tarafından Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli düzenlenir. Cetvel, sayım kurulu ile taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından imzalanır. Bu Cetvel ve eki sayım tutanağı ile sayım sonuçlarına göre düzenlenen giriş ve çıkış belgeleri, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin yıl sonu hesabını oluşturur." denilmektedir.

Buna göre söz konusu taşınır hesaplarına ilişkin olarak bilançoda ve mizanda yer alan

rakamların bu hesapların dayanağını oluşturan Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri sonuçları ile uyumlu olması gerekmektedir. Ancak Kurum bilançosunda 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı 9.108.563,53 TL, 254 Taşıtlar Hesabı 10.074.730,49 TL ve 255 Demirbaşlar Hesabı ise 24.537.130,55 TL olmasına karşın kurum e işleri sisteminde yer alan Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvellerinde aynı hesaplara ilişkin tutarların "0" olarak yer aldığı görülmüştür.

Bu durumda söz konusu hesapların dayanağını oluşturan 17 örnek no.lu Kesin Hesap İcmal Cetvelinin hiç düzenlenmediği anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "İl özel İdaremiz tarafından kullanılan e-işleri sistemine sonradan dahil olan Taşınır Mal Yönetmeliği 2014 yılı içerisinde kullanılmamış olup, 2015 yılı ve sonrasında bu hesaplar Yönetmelik kapsamında kullanılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı Ve 255 Demirbaşlar Hesabına İlişkin Olarak Kurum Bilanço/Mizan Rakamlarında Yer Alan Tutar ile Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri Sonuçlarında Yer Alan Tutarın Uyumlu Olmaması konusunda gerekli işlem veya kayıtların 2015 yılında yapılacağı belirtilmiştir. Bu konuda kurumla mutabakat sağlanmakla birlikte, 2014 yılı mali tablolarında bu hususla ilgili olarak tespit edilen hatalı durum devam etmektedir.

BULGU 2: 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenen Maddi Duran Varlıklardan, Geçici Kabulü Yapılanların Bu Hesaptan Çıkarılarak İlgili Duran Varlıklar Hesabına Aktarılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 180'inci maddesinde Yapılmakta olan Yatırımlar Hesabı düzenlenmiştir. Söz konusu madde metninde aynen;

"Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı yönetmeliğin 163 üncü maddesinin 2'nci fıkrasında yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen maddi duran varlıkların, geçici kabul işlemi tamamlandıktan sonra ilgili

maddi duran varlık hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Buna göre bu hesapta yapımı süren maddi duran varlıklar takip edilmekte olup geçici kabulü yapılan maddi duran varlıkların bu hesaptan çıkarılarak (252 Binalar veya 251 Yer Altı ve Yer üstü Düzenleri Hesabı gibi) ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

Şırnak İl Özel İdaresinin 2014 yılı Mizan Dökümü incelendiğinde 258 yapılmakta olan yatırımlar hesabında 318.865.467,72 TL olduğu görülmüştür. Şırnak İl Özel İdaresinden Alınan yatırımlara ilişkin listeye göre halen devam etmekte olan yatırımlar için ödenen hakediş bedeli toplamı 32.228.049,25 TL dir. Dolayısıyla 258 Yapılması Gereken Yatırımlar hesabında olması gereken tutar 32.228.049,25 TL olmaktadır.

Bu durumda 286.637.418,47 TL lik tutar geçici kabulü yapıldığı halde ilgili maddi duran varlıklar hesaplarına aktarılmamıştır. Bu da ilgili maddi duran varlık hesaplarının olması gerekenden daha düşük gözükmesine yol açarken 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabının olduğundan 286.637.418,47 TL fazla gözükmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "2014 yılı içerisinde 258 Yapılmakta olan Yatırımlar hesabında 286.637.418,47 TL fazla görünen meblağ Yönetmelik kapsamında 251-252 maddi duran varlıklar hesabına aktarılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenen Maddi Duran Varlıklardan, Geçici Kabulü Yapılanların Bu Hesaptan Çıkarılarak İlgili Duran Varlıklar Hesabına Aktarılmaması konusunda gerekli işlem veya kayıtların 2015 yılında yapılacağı belirtilmiştir. Bu konuda kurumla mutabakat sağlanmakla birlikte, 2014 yılı mali tablolarında bu hususla ilgili olarak tespit edilen hatalı durum devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şırnak İl Özel İdaresi 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabı ve 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı,255 Demirbaşlar Hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 03.06.2014 Tarih ve 2014/6455 Sayılı BKK İle Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte Yapılan Değişiklikler Kapsamında Şırnak İl Özel İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazlarla İlgili Yeniden Kayıt İşlemlerinin Yapılmaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında “*taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.*” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu kayıt alınma işleminin bazı esasları adı geçen Yönetmelikte değişiklik yapan 19.06.2014 tarih ve 29035 sayılı R.G.de yayınlanan 03.04.2014 tarih ve 2014 /6455 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden belirlenmiştir. Bu belirlemelerin bir kısmına “Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler” başlıklı Geçici 1'inci maddede yer verilmiştir. Buna göre;

“ (1) Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.”

Öte yandan aynı Yönetmeliğin “Cins Tashihlerinin Yapılması” başlıklı değişik 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında ise aşağıdaki hükme yer verilmiştir.

“Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımalarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır.”

Bu durumda Şırnak İl Özel İdaresinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ve emlak vergisi değerleri üzerinden fiili envanterinin yapılmasının, en geç 30.09.2014 tarihi itibarıyla ilgili form ve cetvellere geçirilmesinin ve bu bilgilerin muhasebe kayıtlarının yapılmak üzere muhasebe birimlerine verilerek en geç 01.10.2014 tarihine kadar kayıtlarının yapılmasının Yönetmelik hükümlerinin gereği olduğu anlaşılmaktadır. Bu işlemlere bağlı olarak 31.12.2014 tarihinde de tespit edilen değerler üzerinden Amortisman Hesaplarına kayıt yapılacaktır.

Ancak bu kayıtların yapılmasına temel oluşturmak üzere öncelikle mevcut hesaplarda kayıtlı bulunan taşınmazların 01.10.2014 tarihi itibarıyla 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında kayıtlı tutarların alacak kaydı ile çıkarılması, toplam tutarın da 500 Net Değer Hesabına borç yazılması gerekmektedir. Aynı şekilde söz konusu taşınmazlara ilişkin amortisman tutarları da 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilerek hesaplardan çıkarılacaktır.

Yönetmelik değişikliği ile ilgili ayrıntılı açıklama Muhasebat Genel Müdürlüğünün 25.07.2014 tarihinde yayınlanan Taşınmaz Envanteri konulu genel yazısında yer almıştır.

Bu bilgiler ışığında Şırnak İl Özel İdaresinin kesin mizan ve bilançosunun incelenmesi sonucunda yukarıda açıklanan işlemlerinin gerçekleştirilmediği görülmüştür. Bu nedenle Kurumun 2014 yılı mali tablolarının 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 500 Net Değer Hesabı ile 257 Birikmiş Amortismanlar Hesaplarında kayıtlı tutarların mevzuata uygun olarak kaydedilmesi gereken tutarlar olmadığı anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "İl özel İdaremiz tarafından kullanılan e-içişleri sistemine sonradan dahil olan Taşınmaz Mal Yönetmeliği 2014 yılı içerisinde kullanılmamış olup, 2015 yılı ve sonrasında bu hesaplar Yönetmelik kapsamında kullanılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ilişkin yönetmelikte yapılan değişiklikler kapsamında Şırnak il özel idaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlarla ilgili

yeniden kayıt işlemlerinin yapılmaması konusunda gerekli işlem veya kayıtların 2015 yılında yapılacağı belirtilmiştir. Bu konuda kurumla mutabakat sağlanmakla birlikte, 2014 yılı mali tablolarında bu hususla ilgili olarak tespit edilen hatalı durum devam etmektedir.

BULGU 2: Sözleşmeye Dayanılarak Girişilen Taahhütlerin 920 Gider Taahhütleri ve 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabında İzlenmesi Gerektiği Halde Bu Hesapların Kullanılmaması ve Yapılan İş Tutarları, Bütçe Ve Ödenek İşlemlerinin Takibinde Bu Hesaplardan Yararlanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 405'inci maddesinde "*Bu hesap grubu, gerek yılı için geçerli sözleşmeler ile gerekse ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen taahhütler, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır.*" denilmektedir.

Yukarıda belirtilen madde hükmünden de görüldüğü üzere hem yılı içinde yapılan hem de yıllara sari şekilde yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilecek taahhütlerin bu hesaba kaydedilmesi gerekmektedir. Böylelikle ileride yapılacak işler ve bu işlere ilişkin yapılacak ödemeler ve ihtiyaç duyulacak ödeneklerin önceden hesaplarda izlenmesi sağlanmış olacaktır.

Uygulamada ise kurumun yapmış olduğu yılı içindeki ve yıllara sari olan sözleşmelerine dayanılarak girişilen taahhütler için 920 Gider Taahhütleri Hesabının hiç kullanılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "2014 yılı içerisinde sözü edilen 920 ve 921 nolu hesapların İdaremiz tarafından kullanılmadığı tespit edilmiştir, ancak 2015 yılı ve sonrasında bu hesaplar yönetmelik kapsamında kullanılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi ile mutabakat sağlanmış olup konunun gelecek dönemlerde takip edilmesi uygun olur.

BULGU 3: 3213 Sayılı Maden Kanununun Devlet Hakkı ve Özel İdare Payı Başlıklı 14' üncü Maddesine Göre Bazı Ruhsat Sahiplerince Söz Konusu Maddede Belirlenen Oranlar Üzerinden Hesaplanacak Payın Devlet Hakkı Olarak Maden İşleri Genel Müdürlüğüne Yatırılması Gerekirken Yatırılmaması, Dolayısıyla Söz Konusu Devlet Hakkından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne İl Özel İdaresi Hesabına Aktarılması Gereken Payların da Aktarılmaması

3213 sayılı Maden Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde "*Devlet Hakkı: Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım*" şeklinde tanımlanmıştır

Aynı Kanununun 14 üncü maddesine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğüne, ruhsat verdiği madenlerle ilgili olarak ruhsat sahiplerince her yıl Nisan ayının sonuna kadar satış bilgi formu verilmesi, satış bilgi formundaki hasılatlara göre de söz konusu 14 üncü maddede saptanan oranlara göre bulunacak "Devlet Hakkı"nın her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahipleri tarafından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne yatırılması gerekmektedir.

Aynı Kanunun yine 14 üncü maddesine 10.06.2010 tarih ve 5995 sayılı Kanunla getirilen ek fıkra;

"Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 25'i ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, % 50'si de Hazine hesabına yatırılır."

denilerek madenlerden sağlanacak "Devlet Hakkı"nın kamu gelirleri olarak nasıl pay edileceği açıklanmıştır.

Devlet Hakkı kapsamındaki il özel idaresi paylarının doğru yatırılıp yatırılmadığının tespiti için Maden İşleri Genel Müdürlüğünden Şırnak iline ait veriler temin edilerek İl Özel İdaresi Gelir Müdürlüğü ile Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü verileri ile karşılaştırılmıştır.

Şırnak İl Özel İdaresine aktarılması gereken 2014 yılı maden payı alacağı tahakkuku 238.172,30 TL ve tahsilâtı 59.941,84 TL şeklinde olup, yatırılmayan maden payı alacağı toplamının 178.230,46 TL olduğu anlaşılmıştır. Şırnak İl Özel İdaresinin maden payı alacağı olarak tahsil edilemeyen söz konusu tutar nedeniyle yıl içinde ve yılsonunda düzenlenecek mali tablolarındaki gelir hesapları etkilenmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "21.04.2015 tarih ve 3592 sayılı İl Özel İdaresi Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü yazısına istinaden , yatırılmayan Şırnak İl Özel İdaresinin Madenlerden

devlet Hakkı payı alacağı için ilgili dökümler Maden İşleri Genel Müdürlüğünde bulunmaktadır. İl Özel İdaresi Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü tarafından Maden İşleri Genel Müdürlüğünden ödeme yapacaklara ait bilgiler istenerek söz konusu meblağ tahsil edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Madenlerden Tahsil edilmesi gereken İl Özel İdaresi Paylarının bir kısmının tahsil edilmemesi konusunda gerekli işlem veya kayıtların 2015 yılında yapılacağı belirtilmiştir. Bu hususun gelecek dönemde takip edilmesi uygun olur.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****ŞIRNAK İL ÖZEL İDARESİ 2014 YILI BİLANÇOSU**

AKTİF	Cari Yıl 2014	PASİF	Cari Yıl 2014
	YTL		YTL
1 DÖNEN VARLIKLAR	198.892.416,65	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	23.880.711,78
10 HAZIR DEĞERLER	193.737.110,77	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	8.220.029,48
102 BANKA HESABI	193.737.081,00	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	8.220.029,48
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	29,77	32 FAALİYET BORÇLARI	72.810,37
12 FAALİYET ALACAKLARI	578.859,58	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	72.810,37
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	13.394.836,30
121 GELİRLERDENTAKİPLİALACAKLAR HESABI	578.859,58	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	637.798,10
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00	333 EMANETLER HESABI	12.757.038,20
14 DİĞER ALACAKLAR	3.585.733,59	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	2.193.035,63
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	3.585.733,59	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	1.924.146,49
15 STOKLAR	0,00	361 ÖDENECEKSOSYALGÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	258.129,03
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0,00	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	10.760,11
16 ÖN ÖDEMELER	974.391,24	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	26.623.665,32
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	26.623.665,32
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	400 BANKA KREDİLERİ HESABI	26.623.665,32
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	974.391,24	5 ÖZ KAYNAKLAR	550.929.810,16
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	16.321,47	50 NET DEĞER	20.758.962,89
191 İNDİRİLECEK KATMADEĞER VERGİSİ HESABI	15.670,28	500 NET DEĞER HESABI	20.758.962,89
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI	651,19	51 DEĞER HAREKETLERİ	-10.693.930,65
2 DURAN VARLIKLAR	402.541.800,61	511 MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI	0,00
22 FAALİYET ALACAKLARI	34.300,00	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	-10.693.930,65
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	34.300,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	641.005.562,82
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	1.856.926,47	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	641.005.562,82
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	1.856.926,47	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-210.415.924,65
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	400.511.320,56	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-210.415.924,65
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	3.847.325,79	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	110.275.169,75
251 YERALTI VEYERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	13.067.968,54	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	130.932.134,96
252 BİNALAR HESABI	5.561.534,17	591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-20.656.995,21
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	10.037.738,35	PASİF TOPLAMI	601.434.217,26
254 TAŞITLAR HESABI	10.248.729,49		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	26.339.309,35		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	331.408.714,87		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	139.253,58		
260 HAKLAR HESABI	139.253,58		
AKTİF TOPLAMI	601.434.217,26		

ŞIRNAK FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GİDERİN TÜRÜ	2012		2013		2014	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
630	01	Personel Giderleri	19.198.985		23.532.500	82	24.775.893,51	
630	02	Sos. Güv. Kurumlarına Devlet Primi Gid.	3.275.792		3.872.947	19	4.088.102,47	
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	25.567.989		32.666.255	10	46.698.464,42	
630	04	Faiz Giderleri	1.850.000		3.639.942	08	3.364.930,12	
630	05	Cari Transferler	897.330		983.056	23	1.468.610,74	
630	07	Sermaye Transferleri	183.576.030		7.284.181	11	7.836.278,11	
630	14	Amortisman Giderleri					4.041.239,22	
GİDERLER TOPLAMI (A)			234.366.126,41		71.978.881	53	92.273.518,59	
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GELİRİN TÜRÜ	2012		2013		2014	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
600	01	Vergi Gelirleri	58.206		255.100	90	82.347,00	
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.796.084		9.452.501	60	14.623.875,05	
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gel.	126.879.727		243.449.270	68	127.087.083,88	
600	05	Diğer Gelirler	35.182.186		46.781.068	18	60.755.382,41	
GELİRLER TOPLAMI (B)			172.916.203		299.937.939	36	-202.548.688,34	
FAALİYET SONUCU							110.275.169,75	

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>